

Lekce 16

Kdysi dávno

Iniciativa Společenství
EQUAL

ne/2005
proč máš zůstat stranou?

16.1 Struktury

Je čtvrt na osm.
Škola končí v půl jedné.
Vstáváme ve tři čtvrtě na sedm.

Čteme příběh Romea a Julie.
Mám mapu Evropy.
Proč jsi byl u ředitelky?
Protože chci větší pokoj.

Když jsem dostal dopis, byl
jsem veselý.
Je/bylo nás pět.

16.2 Text

Velká láska

*Kdysi žili v Itálii dva mladí lidé. Jmenovali se Romeo a Julie. Setkali se, **když** spolu tancovali. Romeo se zamiloval do Julie a Julie se zamilovala do Romea. Rodiče Julie neměli rádi **rodinu Romea**. Romeo a Julie měli svatbu, ale rodiče to nevěděli. Nemohli ale být dlouho spolu. Romeo musel odejít z města, protože v souboji zabil **bratrance Julie**. Julie nechtěla být sama. Vypila lék, a vypadala jako mrtvá. Romeo přišel do hrobky, kde Julie ležela. Nevěděl, **že** Julie jen spí. Chtěl taky zemřít, **a tak** vypil jed. Julie se probudila a viděla mrtvého Romea. Nechtěla už žít a zabila se. **Když** jejich rodiče viděli, co se stalo, byli moc smutní. Bylo jim líto, že Romeo a Julie nežijí. Už nebyli nepřátelé.*

Cvičení

16.2.1 Označte, co je pravda/nepravda v textu:

1. Romeo a Julie už nežijí.	☐ P	☐ N
2. Když tancovali, zamilovali se.	☐ P	☐ N
3. Romeo a Julie nebyli manžel a manželka.	☐ P	☐ N
4. Romeo a Julie žili dlouho spolu.	☐ P	☐ N
5. Julie zemřela, když vypila jed.	☐ P	☐ N
6. Julie nežila dlouho bez Romea.	☐ P	☐ N
7. Rodiče Romea a Julie byli veselí.	☐ P	☐ N

16.2.2 Doplněte do textu chybějící slova:

Velká láska

Kdysi v Itálii dva mladí lidé. se Romeo a Julie. se, když spolu tancovali. Romeo se zamiloval Julie a Julie se do Romea. Rodiče Julie neměli rodinu Romea. Romeo a Julie měli, ale rodiče to nevěděli. ale být dlouho spolu. Romeo musel z města, v souboji zabil bratrance Julie. Julie nechtěla být Vypila lék, a vypadala jako mrtvá. Romeo do hrobky, kde Julie ležela. Nevěděl, Julie jen spí. taky zemřít, a tak vypil jed. Julie se a viděla mrtvého Romea. Nechtěla něj žít a zabíla se. jejich rodiče viděli, co se, byli moc smutní. Bylo líto, že Romeo a Julie nežijí. Už nepřátelé.

16.2.3 Tvořte otázky k podtrženým slovům:

1. Romeo a Julie žili v Itálii. ?
2. Romeo a Julie žili kdysi dávno. ?
3. Setkali se, když spolu tancovali. ?
4. Julie se zamilovala do Romea. ?
5. Protože zabil bratrance Julie. ?
6. Romeo přišel do hrobky. ?
7. Julie uviděla mrtvého Romea. ?

16.2.4 Znáte podobný příběh ze své země? Zkuste ho vyprávět.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16.2.5 Vyprávějte příběh Romea a Julie podle obrázků v příloze.

16.3 Dialog

Boris, otec Zuraba

Boris: Kde jsi byl?

Otec: Byl jsem u ředitelky. Potřebujeme větší pokoj. Víš, že máme tři děti.

Je nás v pokoji pět. Zurab tady chodí do školy a musí mít psací stůl.

Boris: A kolik je mu roků?

Otec: Je mu 10.

Boris: A co říkala ředitelka?

Otec: Musíme napsat žádost. Myslím, že ten pokoj dostaneme.

Boris: A umíš to napsat?

Otec: Požádám naši českou lektorku. Určitě mi pomůže.

Boris: To je dobrý nápad.

Cvičení

16.3.1 Odpovězte na otázky:

1. Kde byl otec Zuraba?
2. Co potřebujou rodiče Zuraba a proč?
3. Kdo je Zurab?
4. Co musí udělat otec Zuraba?
5. Kdo a jak mu pomůže?

16.3.2 Doplňte vhodná slova do dialogu:

Boris: Kde jsi byl?

Otec: jsem ředitelky. větší pokoj. Víš, že tři děti. nás

v pokoji pět. Zurab tady do školy a mít psací stůl.

Boris: A je mu roků?

Otec: Je 10.

Boris: A co ředitelka?

Otec: Musíme žádost., že ten pokoj dostaneme.

Boris: A to napsat?

Otec: Požádám naši českou Určitě mi

Boris: To je nápad.

16.3.3 Napište dialog mezi ředitelkou a otcem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

16.3.4 Napište dialog mezi lektorkou a otcem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Metodika M1

16.4 Slovní zásoba

a tak
bratranec
hrobka
jed
kdysi
když
láška
ležím, inf. ležet
můžu/mohu, inf. moct
mrtvý
nápad
nebo

napišu, inf. napsat
nepřítel, pl. nepřátelé
požádám, inf. požádat
probudím se,
inf. probudit se
protože
psací stůl
ředitelka
sama
setkám se, inf. setkat se
souboj
spolu

svatba
tancovat, inf. tancuju
vypadám, inf. vypadat
vypiju, inf. vypít
žádost
zabiju, inf. zabít (se)
zamiluju se,
inf. zamilovat se
zemřu,
inf. zemřít
že

16.5 Gramatika

Nová slovesa

	zamilovat se	tancovat	vypít	napsat	pomocť	setkat se	probudit se	požádat
já	zamiluju se	tancuju	vypiju	napišu	pomůžu	setkám se	probudím se	požádám
ty	zamiluješ se	tancuješ	vypiješ	napišeš	pomůžeš	setkáš se	probudíš se	požádáš
on, ona, ono	zamiluje se	tancuje	vypije	napiše	pomůže	setká se	probudí se	požádá
my	zamilujeme se	tancujeme	vypijeme	napišeme	pomůžeme	setkáme se	probudíme se	požádáme
vy	zamilujete se	tancujete	vypijete	napišete	pomůžete	setkáte se	probudíte se	požádáte
oni, ony	zamilujou se	tancujou	vypijou	napišou	pomůžou	setkají se	probudí se	požádají

L-forma

	zamiloval/ a/i/y	tancoval/ a/i/y	vypil/ a/i/y	napsal/ a/i/y	pomohl/ a/i/y	setkal/ a/i/y se	probudil/ a/i/y se	požádal/ a/i/y
--	---------------------	--------------------	-----------------	------------------	------------------	---------------------	-----------------------	-------------------

Romeo se zamiloval do Julie.

Tancovali spolu.

Vypil jsem sklenici mléka.

Napsal jsem dopis.

Učitelka mi pomohla.

Setkal jsem se s kamarádem.

Včera jsem se probudil v 8 hodin.

Požádal jsem ředitele o pomoc.

	mocť
já	můžu/mohu
ty	můžeš
on, ona, ono	může
my	můžeme
vy	můžete
oni, ony	můžou

L-forma

	mohl/a/i/y
--	------------

Můžu otevřít okno?

Můžeme tady kouřit?

Kolik je hodin? (čtvrt, půl, tři čtvrtě)

Kolik je hodin? Je čtvrt na jednu. Je půl jedné. Je tři čtvrtě na jednu.	V kolik hodin? Ve čtvrt na jednu V půl jedné ve tři čtvrtě na jednu
---	--

12.15 = čtvrt na jednu

12.30 = půl jedné

12.45 = tři čtvrtě na jednu

čtvrt tři čtvrtě	na jednu na dvě na tři na čtyři na pět na šest na sedm na osm na devět na deset na jedenáct na dvanáct
---------------------	---

půl	jedné druhé třetí čtvrté páté šesté sedmé osmé deváté desáté jedenácté dvanácté
-----	--

Genitiv po substantivu

Bratr má slovník.	To je slovník	bratra.
Učitel má auto.	To je auto	učitele.
Piju kávu.	Vypiju šálek	kávy.
Mám mapu.	To je mapa	Prahy.
Mám plán.	To je plán	města.

Otázka koho s prepozicemi (u koho, do koho, od koho)

U koho jsi byl?	U	doktora
Od koho má Petr lék?	OD	lékaře
Do koho se zamiloval Romeo?	DO	kamarádky Julie

U koho si byl?

Byl jsem u ředitelky.

Byl jsem u lékaře.

Do koho se zamiloval Romeo?

Romeo se zamiloval do Julie.

Od koho máš ten dárek?

Ten dárek mám od kamaráda. (=Kamarád mi dal ten dárek.).

Spojky

protože

Nepůjdu do školy, protože jsem nemocný.

když

Romeo a Julie se zamilovali, když spolu tancovali.

nebo

Koupíš si černé nebo hnědé boty?

a

Snídám kávu a rohlík.

a tak

Tamara chce být překladatelka, a tak bude mluvit jenom česky.

že

Myslím, že mi lektorka pomůže.

Těším se, že se brzy uvidíme.

Sloveso + číslovky

Jsme dvě cizinky.

Byly jsme dvě cizinky.

Jsme čtyři: maminka, tatínek, sestra a já.

Byli jsme čtyři.

Je nás pět: maminka, tatínek, bratr, sestra a já.

Bylo nás pět.

2, 3, 4 + sloveso v plurálu	Minulý čas
5, 6, 7 + substantivum v genitivu sloveso v singuláru	
Dvě studentky studujou.	
Tři studentky studujou.	
Čtyři studentky studujou.	
Pět studentek studuje.	
6, 7, 8 ... studentek studuje.	
Několik studentek studuje.	
Jsme dva, tři, čtyři.	
Je nás pět.	
Přijde nás deset.	Dvě studentky studovaly. Tři studentky studovaly. Čtyři studentky studovaly. Pět studentek studovalo. 6, 7, 8 studentek studovalo. Několik studentek studovalo. Byli jsme dva, tři, čtyři. Bylo nás pět. Přišlo nás deset.

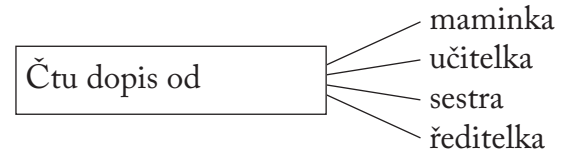
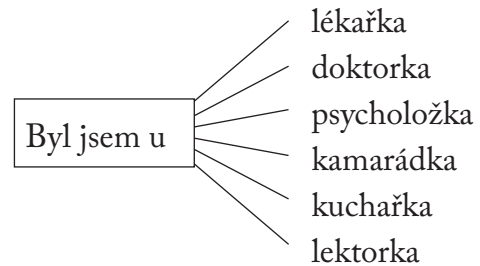
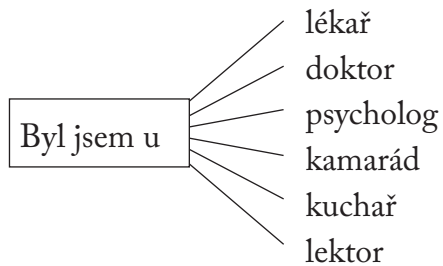
Cvičení

16.5.1 Dejte slovesa do správných tvarů:

- zamilovat se: Romeo a Julie , ty , sestra , vy
- tancovat: já , vy..... , Nataša a Boris , Olga a já..... , ty.....
- vypít: ty , Petr , my , Galyna , oni
- napsat: ředitelka , cizinky , my , ty
- pomocť: já , učitel , my , psycholog a překladatel
- setkat se: já , vy , Tomáš , my
- probudit se: ty , oni , Julie , vy
- požádat: rodina , já , Maria a Vasil , my , otec Zuraba
- mocť: Romeo , kamarádka , já , Zurab a já , ony

16.5.2 Následující věty dejte do minulého času:

- a) Čteme nový text. Romeo odejde z Verony.
Romeo a Julie se setkají na plesu. Julie chce žít s Romeem.
Romeo se zamiluje do Julie. Romeo vypije jed.
Tancují spolu. Rodiče jsou smutní.
Mají svatbu.
- b) Otec Zuraba napíše žádost. Sejdeme se ve středisku.
Učitelka mu pomůže. Prohlédnou si město.
Požádáme ředitelku o pomoc. Vzpomínáte na náš výlet?
Myslím, že dostanu azyl. Píšeme diktát.
Zurab jede na výlet. Máte domácí úkol?
Jdete dnes do třídy? Ty kalhoty si nemůžu zkusit.

16.5.3 Doplněte správné tvary slov po předložkách *u, od*:

16.5.4 Spojte dvě substantiva:

mapa – Praha [mapa Prahy](#)

ředitelka – škola, kniha – student, květiny – studentka, plán – středisko, šálek – káva, učebnice – čeština, pokoj – Boris, taška – Alena, stůl – učitelka, mapa – Brno, sešit – student, auto – kamarád, kancelář – psycholog, ordinace – doktor, fotka – rodina, šátek – maminka, pero – učitel, příběh – Romeo a Julie.

Metodika M2

16.5.5 Tvořte otázky, použijte prepozici+*koho*:

1. Eva dostala květiny od kamaráda.
2. Mám tu knihu od učitele.
3. V Praze jsem bydlel u kamaráda.
4. Ráno jsem byl u doktorky.
5. Dostal jsem dopis od maminky.
6. Byla jsem u kamarádky.
7. Martin se zamiloval do Moniky.
8. Včera jsem byl u psychologa.

Metodika M3

16.5.6 Doplňte správný tvar zájmen *kdo, co*, někde je nutná předložka:

..... jsi dělal? je ve třídě? jsi viděl?
..... máš v pokoji? se díváš? jsi byl dopoledne?
..... jsi dostal dopis? stojí vpředu? ses zamiloval?

Metodika M4**16.5.7 Přečtěte:**

Kolik je hodin?

8.30, 9.15, 11.45, 13.30, 12.15, 15.30, 12.45, 7.15, 22.45, 12.30, 6.15.

Metodika M5**16.5.8 Doplňte vhodné spojky:**

1. Ráno vstávám snídám.
2. Dopoledne jdu do třídy studuju v pokoji.
3. jsem nemocný, ležím v posteli.
4. Těším se, přijede kamarád.
5. Mám rýmu bolí mě v krku.
6. Chci tady pracovat, studuju češtinu každý den.
7. bude teplo, půjdu na procházku.
8. Nekoupím si nový svetr, nemám peníze.
9. Kuchařka vaří polévku maso.
10. Tamara je nemocná, nepojedeme na výlet.

16.5.9 Věty s *když* dejte do minulého času:

Když je zima, nechodím ven. [Když byla zima, nechodil/a jsem ven.](#)

Když jsem nemocný, ležím v posteli.

Když mám rýmu, nejdu ven.

Když potřebuju nový sešit, koupím ho v papírnictví.

Když je teplo, hrajeme fotbal.

Když dostanu dopis, jsem veselý.

Když čtu českou knihu, potřebuju slovník.

Když piju kávu, jím nějaký dort. **256**

16.5.10 Tvořte věty podle vzoru:

Student studuje. (několik) [Několik studentů studuje. Několik studentů studovalo.](#)

1. Na náměstí je jeden obchod. (dva, osm)
2. Přijde jeden psycholog. (několik)
3. Bude tam jeden Čech. (několik)
4. Je tady jedna třída. (tři, několik)
5. Kamarád čte českou knihu. (několik)
6. Auto jede do Brna. (tři, několik)
7. Jeden studentka může odejít. (čtyři, několik)
8. Cizinec nerozumí dobře česky. (několik)
9. Pacient dostane lék. (deset)
10. Lékař píše recept. (několik)
11. Kamarádka chce větší pokoj. (dvě, několik)
12. Učitel má nový slovník. (několik)
13. Cizinka jí v cukrárně dort. (tři, pět)
14. Učitelka mluví dobře anglicky. (dvě, několik)

Metodika M6**16.6 Shrnutí****16.6.1 Odpovězte podle vzoru:**

Proč nechodíš do školy? [Protože jsem nemocný/nemocná.](#)

Proč jsi přijel/přijela do České republiky?

Proč jsi nešel/nešla do restaurace?

Proč jsi smutný?

Proč nemluvíš dobře česky?

Proč nehraješ fotbal?

Proč nečteš české knihy?

Proč nepiješ kávu?

Proč kouříš?

Proč jsi mluvil/mluvila s učitelkou?

16.6.2 Odpovězte:

V kolik hodin vstáváš?

V kolik hodin snídáš?

V kolik hodin máš češtinu?

V kolik hodin obědváš?

V kolik hodin jdeš na procházku?

V kolik hodin večeríš?

V kolik hodin jdeš spát?

16.6.3 Vytvořte opozita:

dobrý	odejdu
zemřít	čistý
ráno	trochu
smutný	menší
teplo	teplý
hezký	letní
začíná	levný

16.6.4 Doplňte jednostranné dialogy:

a)

Včera jsem šel nakupovat.

.....?

Potřeboval jsem novou bundu.

.....?

Ano, koupil jsem si ji.

.....?

Modrou.

.....?

750 korun.?

Ano, moc ti sluší.

b) Co budeš dělat v sobotu?

.....

Pojedeš vlakem?

.....

V kolik hodin?

.....

Co tam budeš dělat?

.....

A kdy pojedeš domů?

.....

Přeju ti hezký víkend.

.....

16.7 Fráze

Vyplnění žádosti

ŽÁDOST

Žádost o:

Jméno žadatele:

Příjmení žadatele:

Státní příslušnost:

Rodné číslo/Číslo pasu:

Adresa v ČR:

.....

Text žádosti a její důvod:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Místo a datum:

Podpis:

Metodika

Metodika M1:

U těchto samostatných cvičení záleží na vyspělosti studentů. Pokud zvládnou úkol sami, můžeme zadat jako samostatnou práci nebo jako domácí úkol. V opačném případě připravíme konverzaci během vyučování, ale za spolupráce se studenty. Motivujeme je k použití co největšího počtu známých replik, lze také vytvořit jednostranný dialog.

Metodika M2:

Studenti samostatně vytvoří spojení s genitivu, potom spolupracují a používají spojení ve větách, např.: *Co je na stole učitelky?* Můžeme procvičit formou soutěže: která dvojice/skupina vytvoří více správných vět.

Metodika M3:

Studenti si připraví otázky samostatně. Pak pracují ve dvojicích: jeden student se ptá na přeskáčku, druhý vyhledává odpovědi.

Metodika M4:

Po vytvoření otázek se studenti navzájem ptají a reagují.

Metodika M5:

Vyspělejší skupina může spojit uvedené časy s konkrétními aktivitami. Lze využít na zopakování časů: *Co děláš každý den v 8.30? Co jsi dělal včera v 8.30?*

Metodika M6:

Poprvé se zde studenti setkají s tvary genitivu plurálu u jiných substantiv než u potravin (viz lekce 11, Nakupování). Zopakujeme stručně genitiv plurálu na známých příkladech a upozorníme studenty na shodné koncovky, například: *studentů – studentek (analogicky 5 banánů, několik švestek)*.

Metodika M7:

Formulář žádosti vyplní studenti s pomocí lektora. Poradíme s formou oslovení, odůvodnění a závěru (S pozdravem, Děkuju).

